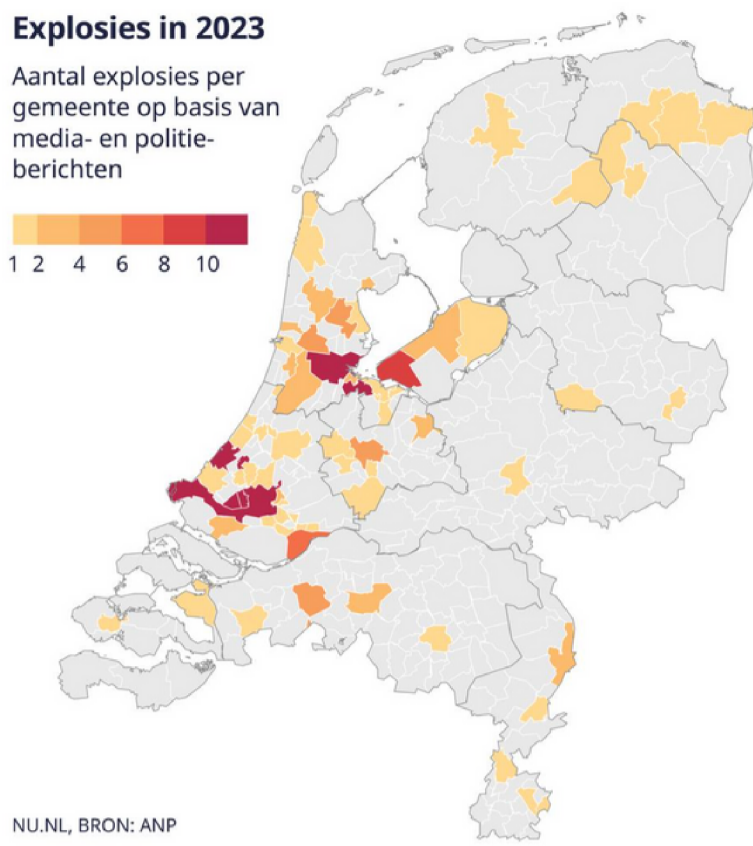
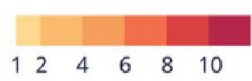

Factsheet Explosies

Explosies in 2023

Aantal explosies per gemeente op basis van media- en politie-berichten

NU.NL, BRON: ANP

Enorme toename

Het aantal explosies per maand liep in 2023 nagenoeg elke maand op. In januari vonden zeker dertien incidenten plaats, in december zestig. Bij 75 procent van de explosies werd een woning getroffen. In andere gevallen waren bedrijfspanden, garages en winkels doelwit (2024, NU.nl).

De incidenten met explosies beperken zich niet alleen tot de Randstad. Sinds de tweede helft van 2023 neemt ook het aantal explosies buiten de Randstad toe.

Hoewel de exacte oorzaken en daders van deze explosies divers zijn, lijkt drugscriminaliteit een rode draad te vormen. Er zijn veel veiligheidspartners bij de aanpak van explosies betrokken en dit maakt het complex. Wat zijn de (juridische) mogelijkheden en knelpunten voor een burgemeester en zijn veiligheidsadviseurs?

De burgemeester speelt een belangrijke rol in het proces omtrent een explosie. In de basis zijn het OM en de politie aanzet voor de strafrechtelijke vervolging en eventuele bescherming van de getroffenen en omgeving, maar als het gaat om de impact van dergelijke explosies op de openbare orde en de openbare veiligheid, is de burgemeester aan zet. De burgemeester kan dan niet alleen een rol spelen middels het sluiten van een pand, maar is eveneens belangrijk als burgervader/moeder. Wees dus bewust van de (on)mogelijkheden bij een explosie en de impact die het heeft op zowel de getroffenen als de omwonenden.

Bevoegdheden burgemeester omtrent sluiting woning

Per 1 januari 2024 is de bevoegdheid van een burgemeester om panden te sluiten op basis van artikel 174a ("Wet Victoria") in de Gemeentewet uitgebreid. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) schreef hier in december 2023 al een artikel over. Er zijn drie gronden waarop een pand gesloten kan worden:

- A-grond: De openbare orde rond een woning, lokaal of erf is ernstig verstoord door gedragingen in de woning, het lokaal of op het erf zonder specifieke vereiste oorzaak;
- B-grond: Sluiting kan plaatsvinden als de openbare orde rond de woning, het lokaal of het erf ernstig is verstoord door ernstig geweld of bedreiging daarmee of als er een ernstige vrees bestaat voor gewelddadige verstoringen in de directe omgeving van het pand, veroorzaakt door ernstig geweld of dreiging daarmee;
- C-grond: Sluiting is mogelijk als de openbare orde is verstoord of er een ernstige vrees bestaat voor verstoringen veroorzaakt door de aanwezigheid van een wapen in de woning, lokaal of erf.

Algeheel advies voor (adviseurs van) burgemeesters

• Zorg voor integrale samenwerking

Om de juiste keuzes te maken is het belangrijk om goed samen te werken met veiligheidspartners. Heb vertrouwen in de driehoek, korte lijnen zijn belangrijk. Ook de integrale samenwerking tussen afdelingen binnen de gemeente zijn van belang. Er zijn veel verschillende afdelingen bij een explosie betrokken. Denk aan de afdeling openbare orde, juridische zaken, de communicatieafdeling of handhaving.

• Wees voorbereid op media-aandacht

Een explosie leidt vaak tot media-aandacht. Heldere communicatie is essentieel, gezien dit een belangrijke rol kan spelen in het reduceren van maatschappelijke onrust.

• Houd nauw contact met de omwonenden

De rol van burgervader/moeder rol helpt de maatschappelijke onrust terug te dringen. Denk aan het organiseren van inloopavonden voor omwonenden.

• Waarborg de kwaliteit van de bestuurlijke rapportages

Zorg voor goede advisering door de politie en een goede kwaliteit van bestuurlijke rapportages. De inhoud en kwaliteit van de bestuurlijke rapportage heeft een directe relatie met de mate waarin een besluit standhoudt bij de rechtbank.

• Wissel ervaringen uit met andere burgemeesters

Burgemeesters door heel Nederland bundelen hun krachten, bijvoorbeeld binnen de politie-eenheid Rotterdam. Daar wordt in het zogenoemde 'Vlaardingenoverleg' door verschillende burgemeesters overlegd over de aanpak. Het uitwisselen van ervaringen en informatie kan dan ook helpen om een eventuele sluiting van een pand te onderbouwen.

Meer weten?

Wilt u het complete onderzoek inzien, of heeft u vragen omtrent de aanpak van explosies binnen uw gemeente? Kom vrijblijvend in contact met Kayleigh, Harmen of Renee via info@scherpinveiligheid.nl of bel 085 016 13 57.